

IBILBIDEA Jon Mattin Matxain Berazak (Iruñea, 1975) **EHU**ko Kimika Fakultatean abiatu zituen ikasketak. Erasmus programarekin eta kimika kuantikoak liluratuta, Herbehereetara joan zen, **Utrecht University**-ra. Gero, Cambridgeko unibertsitatean jarraitu zuen formakuntzarekin, **Cavendish Laboratory** sonatuan. Suediako **Örebro University**-n segitu zuen ikasten, harik eta 2009an Donostiara bueltatu zen arte. Egun, **EHU**ko irakasle eta ikerlaria da eta **Donostia International Physics Center**-eko kidea ere bada

harra dutela diru-laguntzak murriztu dituztelako. Pertsona kopuru erdiak ezin du lan berdina egin. Hartara, askotan ikerketa proiektuak bertan behera utzi behar izaten dira. Ahal denean, epeak luzatu daitezke, baina askotan proiektua bertan behera utzi eta dauden baliabideekin egingarria den beste zerbait abiatu behar da. Horregatik, ikerketa proiektu batek finantziazio iraunkorra behar du, proiektua hasi eta bukatu egingo dela ziurtatzeko. Hobe da diru gutxiago, baina era iraunkorrean. Bestela, lan asko alferrikakoa gertatzen da.

Interesgarria da proposatzen duzun bidaia: joan, mundua ikusi, mundua ikasi, jakintza horrekin etxera bueltatu eta ikasitakoa etxean inbertitzea.

Oso garrantzitsua iruditzen zait bueltatzearen ideia hori. Euskal Herrian ikasi dugunok bertako baliabideak izan ditugu eskura; bekak, zergetatik etorri diren diru-laguntzak, maiz atzerriko egonaldiak ere bertako gobernuek finantzatuak izaten dira... Pentsa zer nolako diru galera litzatekeen ikasitako guztia, bertako inbertsioekin jasotako formakuntza guztia, ezin bagenio euskal jendarteari bueltatu. Politikariek garbi izan beharko lukete ez dela nahikoa ikerkuntzarako bekak eta laguntzak ematea, ikertzaileak Euskal Herrira bueltatzeko bideak eraiki behar direla, beren ibilbide profesionala bertan segitu dezaten baliabideak eta tresnak jarri behar direla. Bestela, euskal jendartearen bultzadaz formatutako ikertzaileak beste herrialde batzuentzat

lanean aritzea dirua zakarretara botatzea da.

Eta nola dago kontua bueltatzeko?

Beharrezko galdera da. 2000. urtetik hona hobetzen joan da, baina panorama ez da ona; duela hamabi urte baino hobeto gaude, baina duela lau urte baino okerrago. EAEn badaude Ikerbasque programak, finantzazioa gero eta txikiagoa da... kezka pixka bat badaukagu panoramak okertze aldera egingo ote duen. Dena den, ez dugu ezkorrak izan behar, badaude bueltatzeko aukerak, baina ugariagoak izan beharko lukete. Duela hamabi urte baino hobeto gaude, programa gehiago daude martxan eta gehiago inbertitzen da ikerlariak Euskal Herrira buelta daitezen, baina oraindik bidea oso luzea da. Asko dago egiteko.

Zergatik Meyerhold?

Naiara Garzia

Datorren asteazkenean Meyerhold antzerki zuzendaria eta teorikoa jaio zela 141 urte beteko dira (1874. urteko urtarrilaren 28an jaio zen) eta mahai ondolan duela 10 urte baino gehiago irakurritako berari buruzko liburuak eta fotokopiatutako bere inguruko dokumentu batzuk dauzkat. 1971. urteko uztailean argitaratutako “Primer acto” aldizkariaren 148. zenbakia, adibidez, non «¿Por qué Meyerhold?» izeneko artikulubat azaltzen den, Meyerholden azkeneko argazkiarekin, bera erail baino lehen, eszena zuzendarien kongresu batean. Edo “Meyerhold, A Revolution In Theatre” liburua.

Antzerkia eta artea maite dituztenentzat Errusiako XIX. mende bukaera eta XX. mende hasiera ikaragarri interesgarriak dira, eta hori oso ongi islatzen du Marc Slonim-ek “El teatro ruso. Del imperio a los soviets” izeneko liburuan. Meyerhold bera ere garai horretako testigu izan zen, beste jende askoren ondoan.

Zaila da bere erailketarekin inpartziala izatea. Alde batetik pertsonak hunkitzen gaituelako: 66 urtetan hainbeste gauza egin eta sortu dituen gizabanako bat hiltzea beti da albiste txarra, hain bizitza oparoa izanda. Eta bestetik, ulergaitza delako sobiet estatuarekin hain harreman estua izan ondoren (teatro inperialak zuzendu zituen) honek bera erailtzea erabakitzea, 1930. urtetik aurrera harreman hori erabat aldatu zen arren. Vsévolod Emílievich Meyerhold 1940. urteko otsailaren 2an erail zuten, urtebete lehenago bere emaztea Zinaida Rajch bere etxean lepoa moztuta azaldu ondoren, 1939ko uztailaren 15ean. •